

הזמנה למסיבה סגורה

בכל שבת אחר הצהריים נהג מנחם בגין לפתוח את ביתו לאורחים מ'עמך ישראל', עד שנעשה ראש ממשלה ונהלי ההבטחה כבר לא אפשרו זאת.

גם בסוכות הבית 'פתוח לכולם': אנו מארחים אורחים, מבקשים גשמים עבור כל החקלאים, ומתפללים גם בשביל אומות העולם. שמיני עצרת הוא חג למשפחה בלבד, ואנו חוגגים אותו עם ה' באופן אישי.

שבת אחר הצהריים, בית ראש הממשלה.

לפני שהתמנה לראש-ממשלה, נהג מנחם בגין לפתוח את ביתו בכל שבת אחר-הצהריים לאורחים. באותם ימים התגורר בתל-אביב, בדירת קרקע בת שני חדרים, ואנשים היו נכנסים לביתו כדי לאחל שבת שלום, לשתות משהו ולהחליף דעות בענייני השעה.

כשנבחר לתפקידו, הודיע שבדעתו להמשיך את המנהג הזה גם בבית ראש הממשלה. אבל לאנשי הביטחון של ראש הממשלה זה היה סיוט אחד גדול. איך בדיוק מאבטחים את הבית החשוב ביותר כשהוא פתוח לכל אחד שרוצה להיכנס?

בשבת הראשונה, תור ארוך השתרך מול בית ראש הממשלה. תיירים, חיילים, תלמידי ישיבה, עמך ישראל, כולם עמדו בסבלנות וחיכו לזכות להיכנס לבית. ואכן, הדלת נפתחה, ומנחם בגין ואשתו קיבלו כל אחד בחיך. אנשים הביאו מתנות קטנות ☑ בקבוק יין, דברי מאכל וכו', ונכנסו לבית.

בנותיו של בגין הסתובבו עם מגשים והציעו שתיה ועוגות. אנשים סיירו בבית הקטן ובחנו אותו. יהודי מבוגר ניגש לבגין, דחף מול פרצופו תמונה מקומטת שהצבע דהה ממנה כמעט לגמרי, ואמר לו: "זו התמונה של אשתי

וארבעת ילדיי, שנרצחו באושוויץ. בכל שנות המלחמה, כשהנאצים עשו בי חיפוש, הייתי דוחף את התמונה לתוך פי ומציל אותה מידיהם, פעם אחר פעם".

בגין הביט בתמונה, ואז חיבק את היהודי הדומע בחוס.

אחריו ניגש יהודי ממוצא תימני, שהציג את עצמו כבעל חנות מכולת בשכונת מצוקה ירושלמית. בגין פנה אליו ואמר: "תאמר לחבריך שהממשלה החדשה תתחיל בקרוב בפרויקט שיקום השכונות, ובעזרת יהודי התפוצות נשפץ את כל הבניינים המטים ליפול באותן שכונות, ונדאג לכך שאנשים יהיו גאים להתגורר שם".

התימני הזה לא האמין למשמע אוזניו. הוא רצה לקוד ולנשק את ידיו של בגין, אבל בגין אמר לו: "יהודי משתחוה רק לקדוש-ברוך-הוא".

מישה ליפו, צייר במאסר

בצאתו לחצר, עמד הקהל ומחא לו כפיים. עמד שם יהודי חיוור בשם מישה ליפו. יומיים קודם לכן עלה ארצה מרומניה, אחרי שריצה שם מאסר, בזכות הסכם שנחתם בין ישראל ורומניה במסגרתו שילמה ישראל כופר נפש עבור כל יהודי שקיבל אשרת עליה לישראל.

בגין לחץ את ידו ואמר לו: "שלום עליכם, ברוך הבא!". היהודי התרגש מאוד, שפתיו רעדו, וגם הוא זכה לחיבוק מראש-הממשלה, שאמר לו: "מר ליפו, אין לך מה לדאוג, עכשיו אתה בבית, בין אחים. אתה בטוח, אף אחד לא יוכל להזיק לך". ואז שאלו: "מניין העברית השוטפת שבפיך?".

מישה סיפר שבצעירותו למד בישיבה, וכאשר ישב בכלא, פגש כומר קתולי דובר לשון הקודש והם החליפו משפטים בעברית ביניהם. כך שניהם שיפרו את העברית שבפיהם.

בגין התעניין על איזה 'עוון' נענש במאסר. מישה סיפר שהיה צייר, וכישוריו גויסו בידי הממשל הקומוניסטי כדי לבטא את הרעיונות המהפכניים שלו.

בתחילה ניאות לשתף פעולה ולציית לדרישות שהונחתו עליו, ואף זכה לפרסום ניכר ולתהילה, אך בהמשך חזר לשורשים והחל לשלב מוטיבים יהודיים בציוריו. מספר פעמים הוזהר על ההתגרות הזו, עד שלבסוף פקעה סבלנות השלטון והוא נאסר והושלך לכלא.

בגין סיפר לו שגם הוא נאסר בידי הקומוניסטים בשנת 1940, וקיבל גזר דין של שמונה שנים בכלא. החוקר הטיח בו שלעולם לא יראה את ארץ ישראל. בשנת 1941 גרמניה יצאה למלחמה נגד רוסיה, ובעקבות הסכם בין פולין לרוסיה שוחררו האסירים הפולניים, בהם מנחם בגין, ששנה לאחר מכן עלה לארץ.

עודם מדברים, וקבוצה של יהודים עמדו להתפלל ערבית. הגברת בגין הוציאה מהמטבח כוס יין, נר והבדלה, וראש-הממשלה בכבודו ובעצמו ערך את ההבדלה. לאחר מכן פנה לציבור ואמר: "אנו כעת נוסעים לווינגטון, אבל אני מבקש מכם לחזור לכאן שוב לאחר חזרתנו ארצה".

לאחר שהציבור התפנה, קצין הביטחון פנה לבגין ואמר לו: "כבוד ראש הממשלה, אני מצטער, אבל אם אתה רוצה להמשיך את מדיניות ה'בית הפתוח', האורחים יהיו חייבים להירשם מראש, ולעבור בדיקה ביטחונית כמו כל אדם שמבקש להיפגש עמך".

"הו, חבל!", הפטיר בגין, "זאת הייתה הזדמנות נפלאה לפגוש את עמך ישראל!" (מתוך הספר 'חמישה ראשי ממשלה', מאת יהודה אבנר).

חגיגה פרטית עם הקב"ה

בחג הסוכות, בזמן שבית המקדש היה קיים, נהגו להקריב שבעים פרים במשך כל ימי החג. ביום השמיני, שמיני עצרת, הקריבו פר אחד ואיל אחד. אומר רש"י: "פרי החג שבעים הם, כנגד שבעים אומות² ובימי המקדש היו מגינין עליהם" (פינחס כט, יח). דהיינו, הקרבת הקורבנות, ובימינו התפילות שנתקנו במקום הקורבנות, מגינות על אומות העולם.

על שמיני עצרת אומר רש"י: "פר אחד, איל אחד, אלו כנגד ישראל. התעכבו לי מעט עוד, ולשון חיבה הוא זה, כבנים הנפטרים מאביהם. והוא אומר להם, קשה עלי פרידתכם, עכבו עוד יום אחד" (כט, לו).

מובא במדרש: "משל למלך שעשה סעודה שבעת ימים, וזימן כל בני אדם שבמדינה בשעת ימי המשתה.

"כיוון שעברו אמר לאוהבו? בוא ונגלגל אני ואתה במה שתמצא, ליטרא בשר או של דג וכו'. כך אמר הקב"ה לישראל, ביום השמיני עצרת תהיה לכם גלגלו במה שאתם מוצאים, בפר אחד ואיל אחד (מדרש רבה פרק כ, כד).

שבעת ימי החג הם 'בית פתוח', כולם יכולים להיכנס ללא הזמנה מיוחדת. אבל שמיני עצרת הוא יום מיוחד, למשפחה בלבד, שבו המלך נועד עם מקורביו בלבד. רק אלו שהוזמנו מראש רשאים לבוא, ולמסיבה הזו הוזמנו היום.

במשך כל ימי חג הסוכות נטלנו את הלולב והאתרוג, עשינו נענועים עבור כל העולם, כדי שמזג האוויר הצפוי ייטיב עם כולם. שלא יהיו סופות וסערות, רעידות אדמה, והגנה משאר איתני הטבע. ובלשון הגמרא: "כדי לעצור רוחות רעות? וטללים רעים" (סוכה לז, ב). אבל, כשמגיע שמיני עצרת, שהוא היום האחרון של חודש החגים, רגע לפני שנפרדים, את היום הזה הקב"ה מקדיש לבנו אהובו, לעם ישראל, וזהו חג אישי מאוד שבו אנו באים להיות ביחד עם אבינו שבשמים.

אבל כמו שהרבי אומר ? מהקב"ה לעולם לא נפרדים. מה שלפעמים קורה זה שאנחנו נפרדים אחד מהשני, וזה גורם לריחוק שלנו מהקב"ה. קשה להיות קרובים לקב"ה כשאתה רחוק מאחד מהילדים שלו, כמו שקשה להיות קרוב לאדם שאתה מסוכסך עם בנו. ובלשונו של הרבי בשיחה: "כשחסר ב'כולנו כאחד', אזי חסר גם ב'ברכנו אבינו!' (לקוטי-שיחות כרך ב' עמ' 433).

לכן, כולם מוזמנים להקפות הלילה, נתאחד כולנו בריקודים ☺ בהם כולנו שווים ☺ נשמח יחד עם התורה, וכשנתאחד האחד עם השני אנו מאוחדים עם הקב"ה.